

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: $\frac{1}{4}$ évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: $\frac{1}{4}$ évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Sok a proletár.

Debreczen, április 25.

Nem lehet eléggé foglalkozni azzal a beszéddel, melyet Wlassics miniszter a képviselőházban tárczája bevezetésekor mondott. Irtuk, hogy keményen megleczkéztette a magyar társadalmat, mely fiait ugynevezett uri-pályákra neveli, fiskálist, orvost vagy hivatalnokot farag belőlök s a világért sem szánna vagy egyet is az iparos pályára.

Neveljük gyermekeinket gyakorlati pályákra, főleg iparosoknak. De az eddigi szokásoktól eltérőleg ne csupán a rossz előmenetelű fiukat, hanem a jó igyekezetű fiukat és ambiciózus tanulókat. Uri családaink tegyenek le az ósdi előítélet-ről, melylyel a gyakorlati életpályák iránt viseltetnek. Vegyenek példát a kültöldtől, a hol a legelőkelőbb családok sarjai mennek kereskedőnek, gyárosoknak, iparosoknak.

Angliában nem egy lordnak a fia iparos vagy kereskedő és rendszerint a család támasza, a ki anyagilag segíti politikai pályán levő rokonait. A főuri családok éppen oly büszkék gyakorlati pályán működő tagjaikra, mint azokra, a kik politikai téren vagy a csatatéren szereznek hírt és dicsőséget.

Németországban a porosz „juncker” családok fiai mind több ipari és gyári vállalkozásba fognak belé. A német császár pedig barátságára méltatja az első német iparost, Kruppot, az „ágyu- király”-t.

Az iparos pálya nálunk sem derogálhat senkinek. A közéletben mind nagyobb tekintélynek és befolyásnak örvendenek azok az iparosok, a kik becsületes munkájokkal, hazafias polgárerényeikkel erre rászolgálnak. Minden fontosabb közügy elintézésénél igénybe veszik jótanácsukat, véleményüket, tapasztalatukat. Minden társadalmi körben szívesen látott vendégek. Előkelő társadalmi intézmények igazgatásában részt vesznek. Tisztelik és megbecsülik őket. Az erkölcsi elismertésen kívül vagyonna tesznek szert. De természetesen azok, a kik komoly képzettséggel, nemes becsvágyal lépnek erre a pályára és hiven teljesítik kötelességeiket.

Érthetetlen, hogy ilyen viszonyok közt miért nem törekednek jobb módú családaink attól, hogy fiaikat iparosoknak adják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, ápril 25.

Az igazságügyet tárgyalták ma is. A karzatán sok szép hölgy hallgatta, a legszebbiket egy fiatal honatya beszéde hozta el a házba. A fiatal honatya, a boldog férj, Eötvös Balint, a ki másfél óras beszédben adta Plósz miniszternek a jogügyi tanácsokat.

Utána Szivák Imre szólalt fel, a kinek beszéde becsalta a ház jogászeit. Érdekes, szakszerű beszéd volt ez, melynek folyamán sűrűn jegyeztetett a miniszter.

Kereskedelmi miniszter pedig még mindig nincs, de legvalószínűbb az a hír, hogy a tárczát ideiglenesen Nagy Ferencz államtitkárral töltik be.

Az igazságügyi költségvetés tárgyalása.

Eötvös Balint rámutat arra, hogy a törvények, melyeket a törvényhozás alkot, nem mennek át a nép tudatába. Ezen a bajon úgy kellene segíteni, hogy népies kivonatokat kellene készíteni. A községi békebírák intézményét kellene behozni, oly formán, hogy a községben előforduló összes vitás ügyeket tárgyalhassák és elbírálhassák. Így az ügyvédi pálya tulzufsultsága levezethető volna, mert ha a falu ügyeit el tudja intézni a bíró, a jegyző, helyüket könnyen betölthetné a jogvégeztett ember. A perköltségeket olyan esetekben, mikor a per alapja csak az alperes fizetése képtelensége, le kellene szállítani. A csődtörvényt helytelennek tartja, mert nem elégíti ki a felek jogi érdekeit. A végrehajtási eljárásnak is épen ez a hibája. A kihágási törvény a közigazgatás keretéből kiveendő és a bíróság keretébe teendő át. Nálunk minden 55-ik ember ellen indítottak kihágási eljárást és ennek oka a kihágási törvény helytelen volta lehet. A bélyegilleték egyrészt igen nagy, másrészt felesleges vexatióknak teszi ki az ügyvédet, akinek nem lehet hivatása a folytonos bélyegragasztás. A katonai bírások és az örökség intézményeiről szól. Nálunk Magyarországon egy osztály a katonaság, semmi jogvédelemben nem részesül és vannak esetek, mikor személyes szabadságtól egyes egyének megfosztatnak, ezek az örültek. A katonai bírásokodást

reformálni kellene, ugyszintén jogvédelemben kell részesíteni az örülteket is, mert mint a miniszter is jól tudja, — Magyarországon a legjobb mód arra, hogy valakit láb alól eltegyenek az, hogy az örültek házába dugják. Ezt a miniszter figyelmébe ajánlja. A költségvetést nem fogadja el. (Elénk helyeslés a szélbalon. Szónokot számosan üdvözlük.)

Szivák Imre felhossa, hogy a jogi téren nagy visszafejlés mutatkozik. Az 1869. IV. cz. előírja, hogy ki kell kérni a minisztertanács véleményét bírói összeférhetlenség esetén. Ez a politikai hatalom érvényesülése a bíróság terén, mely egy művelt államban található fel. Kéri a minisztert, hogy ne engedje meg az egyik hatalom tulkapását a másik hatalom rovására. Kérde, van-e nálunk szükség az államnak az iparra és kereskedelemre való beavatkozására. Nincs szükség mert ezáltal az a jogvédelemről az államhatalommal szemben elesik. A közigazgatás ezen hatásköre tönkreteszi a bírói függetlenséget. Ez nem felel meg a magyar nép jogi szellemének, ezért ezt fenntartani nem lehet. Hibáztatja azon eljárást, hogy nálunk a szociális bajokat általános eljárással, megtorlással akarják orvosolni. A szociálistusnak nálunk majdnem minden faluban más az oka, azért egyöntetűen eljárni nem lehet. A járásbírók és telegkönyvi hatóságok szaporítását sürgeti. A közjegyzői latifundiumokat meg kellene osztani. Szaporítani kellene a közjegyzői állásokat, melyeket pályázatok révén kellene betölteni. Helyesli azt az eszmét is, hogy ügyvédeket lehessen megbízni a közjegyzői tevékenységek vezetésével. Ezeket akarta a miniszternek figyelmébe ajánlani. A költségvetést elfogadja. (Elénk helyeslés és taps. Szónokot számosan üdvözlük.)

Plósz Sándor igazságügyminiszter hosszabb beszédben válaszolt a vita során elhangzott kifogásokra. „Elismerem — ugymond — hogy az igazságügy terén mindig és mindenütt lehet találni sok orvosolni valót. Számos törvényünk van, mely a haladó igazságszolgáltatás követelményeinek megfelelő javítást igényel. De viszont a leghatározottabban és legtisztább önérettel visszautasítja azt a vádat, mintha az igazságszolgáltatás liberálistusában hanyatlás mutatkoznék. Sokszor hallotta azt a vádat, hogy igazságszolgáltatásunk nagyon thevetikus és a tétéles jog számos intézkedése pusztán elméleten alapul. Erre azt válaszolja, hogy a jó elmélet és helyes gyakorlat azonosok s egymásnak surrogatumi.”

A miniszter általános helyesléssel fogadott beszéde végén a készülő törvényjavaslatokról és az igazságügyi reformokról nyilatkozott hosszasan.

Angol tábornok Debreczenben.

Beszélgetés a dél-afrikai háborúról.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 25.

Magasrangu külföldi katonai vendége van tegnap óta Debreczen városának. Az angol hadsereg egyik legképzettebb, legkiválóbb tábornoka Sir Montague Gerard időzik nálunk, hogy kormánya megbízásából lötenyésztségi viszonyainkat tanulmányozza.

Gerard tábornok Batthányi Elemér gróf, az ismert sportsmann, a „Magyar Lovaregylet” elnökének tanácsára lerándult négy napra Debreczenbe is, hogy végignéze a tavaszi löversenyek két napját. Ferencz József braganzai herceg ajánlatával megkereste a tábornok báró Leonhardi ezredest, ki a legnagyobb készséggel ajánlkozott az illusztris vendég kalauzolozására.

Lapunk egyik munkatársa tegnap délután fölkereste Gerard tábornokot a Bika szállóban levő lakásán és mintegy háromnegyed órán keresztül beszélgetett Albion kormányának jeles kiküldöttével.

A beszélgetést, mely francia nyelven folyt — alább egész terjedelmében adjuk. Érdekes a tábornok minden szava, nemesak az — mely az angol-búr háborúra vonatkozik s a mely határozottan szenzációs számba megy, de nagyfontosságú az a nyilatkozata is, mely bennünket magyarokat első sorban érdekel.

Sir Montague Gerard, a mi a dél-afrikai háborút illeti, a békepárthoz tartozik és bizton reméli, hogy julius elejére megszűnik az ágyudörgés Transvál bércei közt.

A kiváló angol tábornokkal folytatott beszélgetésről, munkatársunk a következőkben számol be:

(Látogatás a tábornoknál.)

Délután fél ötör kerestem föl a tábornokot az Arany Bika szállóában, hova tegnap érkezett meg a fővárosból. Kíséretében csak angol szolgálja van, ki hűségesen követi urát magyarországi útjában.

Gerard tábornok az első emelet hatos számú szobáját bérelte ki, míg szolgálja, a derék James a 38. számú földszinti szobát kapta.

Zbigniewitz Lajos, a szállodaagilis üzletvezetője vezetett föl a magasrangu katonai vendéghez. Ajtaján ott találtam a tábornok névjegyét, mely a maga szerény terjedelmével szinte jellemzi az egyszerű angol katonát.

Lieut-Gen. Sir Montague Gerard

Rochester.
N. B.

United Service Club.
S. W.

Kopogtatásomra udvariasan, maga a tábornok tárta föl az ajtót. Franciaúl mutatkoztunk be. Gerard tábornok nagyműveltségű gentleman és hét európai nyelven beszél. Magas, szikár alak; karakterisztikus, sima katonarecz és min-

denekfelett igazi angol gavallér. Polgári ruhában fogadott és udvariasan helylyel, szivarral kínált.

Boesánatot kértem, hogy nem tudván angolul, közvetítő nyelvül a francziát használom s egyben engedelmet kértem, ha kérdéseimmel — lapunk, a „Szabadság” közönsége érdekében — talán untatom és zavarom. Udvarias tiltakozása után áttértünk a tulajdonképeni interviewra.

(Beszélgetés Sir Gerarddal.)

— Mióta időzik tábornok ur Magyarországon.

— Február tizenharmadikán érkeztem és e hó végéig maradok az ön szép hazájában. Debreczenben négy napot töltök. Egy kedves magyar ismerősöm, Batthányi Elemér gróf ajánlotta e kirándulást. Vele voltam eddig is Fiumében, Zágrábban s egy nagyobb vadászaton felvidéki uradalmán.

— Hogy tetszik Sir Gerardnak a magyar föld?

— Kellemesen töltöm az időt és úgy Budapest, mint Debreczen szépsége valóban meglepett.

(Szédelgés magyar lovakkal.)

— Kormánya megbízásából jár nálunk tábornok ur?

— Igen. Bécsi lókereskedők közvetítésével ugyanis — mint ön bizonytal tudja, magyar lovakat vásároltunk hadi célokra — de csalódtunk. Nem a magyar lovakban, hanem az osztrák közvetítőkben, a kik silány lovakat küldtek számunkra magyar faj helyett. Most magam jöttem, hogy tanulmányozzam a magyar lötenyésztségi és nevelési viszonyokat s mondhatom, hogy az eddig látottak teljesen kielégitene. Kiténő loálmányukat méltán irigyelheti minden harezra kényszerített nemzet.

(Béke a burokkal.)

— Tábornok ur harezot említ, kegyeskedne talán néhány szóval informálni az angol-búr háboru mai helyzetéről?

— Annyit mondhatok, hogy kényszerítve lettünk az áldatlan harezra, de hiszem: hogy juliusra okvetetlen meg lesz a béke. Mi készek vagyunk beszünetni a gyilkoló testvérháborút s eddig is csak az ellenség makaességán tört meg Anglia jóakarata.

— Részt vett Sir Gerard a háboruban?

— Csak a hadi tervek elkészítésében volt részem.

— Tényleg oly nagy veszteségei voltak az angoloknak?

— Minkét hadakozó fél részéről óriási a veszteség. Ilyen véres háborút évszázadok óta nem jegyöz fel a történelem Angliában.

(Edwárd királyról.)

— Igazak tábornok ur az ő felsége Edward király betegségéről szóló hírek?

— Hirlapi kacsa az egész. A felség egészséges és kormányzásától sokat vár az angol nemzet.

— Köszönöm Sir Gerard.

*

Ezzel végetért a kissó hosszúra nyult látogatás, melynek folyamán kitért a kiténő vendég arra is, hogy a braganzai herceg ajánlatára, Leonhardi báró ez-

redes társaságában fogja végignézni a versenyeket.

— Ön is künn lesz, ugye — szólt az udvarias angol. — Hisz a hirlapírók mindenütt ott vannak. Tehát a viszontlátásra!

Gerard tábornok holnap délelőtt a város nevezetességeit tekinti meg, délután a versenyt fogja megszemlélni. Vasárnapi programja ugyancsak ez s hétfőn utazik vissza a fővárosba, hol Batthányi Elemér gróf vendége lesz.

Rablótámadás

az ebesi tanyák közt.

Czigányvásár a rendőrségen.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, április 25.

A „Szabadság” tegnapi számában röviden megemlékeztünk arról a merényletről, mellyel kóbor cigányok tegnapelőtt Maurer Emil ebesi tanyáját megtámadták.

A cigánykaraván garázdálkodásáról a rendőrség tegnap befejezett vizsgálata nyomán a következőket jelenti tudósítónk:

Csütörtök délután két óra tájban kártyavetés ürügye alatt beállított Maurer kocsisnéjához, Molnár Lajosnéhoz — két cigányasszony, névszerint Rostás Mari és Horváth Erzsébet. A szegény kocsisné egyedül lévén a tanyán, szörnyen megijedt a két füstös amazontól és rettegése csak fokozódott, mikor látta, hogy kocsiszámra hull a fekete bőrű hérés az országútról.

Hat szekér cigány, összesen 31 lélek dorongokkal támadt neki a védtelen asszonynak, ki egyedül annak köszönheti életbenmaradását, hogy nem szegült ellen a bestiáknak. A cigányhad nekiállott a tanya éléskamrájának s azt kifosztva menekülni igyekezett, de vesztére, mert a szomszéd gépész Karhari Demeter által értesített rendőrség elkallotta a nagyvidai jómadarak útját.

Igy került a hat vándorcigány szekér 31 lakója a rendőrség bűnügyi osztályához, mely csavargásért 3—3 napi elzárásra ítélte valahányat. A büntetés letelte után eltolonczólatnak Alesutra — illetőségi helyükre, mert az egész karaván József főherceg sikertelen telepítvényéről állott odább. A rablás büntetéseért a bíróság előtt fognak számolni.

A hurokra került karavánnak különben fölötte érdekes és igazán regényes multja van. Illetőségi helyükről — a rendőrségen tett vallomásuk szerint a vajda csodaszép leányának egyik szerelmi kalandja miatt kellett szökniök. Magas állású ur szeretett bele a bájos Zetibe és Fáraó népének lakolni kellett a Zeti bűvös kacsintásáért.

A sereg utra kelt és kivándorolt Németországon keresztül Párisig, a honnan már hatósági felügyelet alatt kellett visszafelé ballagni. Így kerültek ismét Alesutra, a hol azonban ezuttal sem volt maradásuk. Elszórodtak az Alföldön s a tegnap elfogott harmincegy alak csak egyik hajtása a nemes aicsuthi törzsnak.

A diszes cigány-névsort, érdekességénél fogva egész terjedelmében adjuk: Mocsár János, Rostás Mari, Horváth Erzsébet, Anna, Toma, József és Módel. A Lakatos nemzetségből: János, Angyelka, Gizella, Kendel, Jóska, Peppi, Gyurka, Gyivolka, Mihály, Angyelka, Dibojka és Imre. A hirhedt Kolompár

famíliaból: Fáni, Nedi, Bódi, Marcsa, Károly, Mari, Zefi, Bodó, Neffi, Szelenecze, Karesi és Ibolyka.

A jeles kompánia még két napig élvezi a rendőrség vendégszeretétét, a hol nap hosszat óriási zajjal vannak, csak hogy mielőbb szabadon bocsássák őket.

UJDONSÁGOK.

A szabad ságszobor leleplezése.

A szobor-bizottság ülése.

Komlóssy Arthur főjegyző elnöklése alatt tegnap délután öt óraker tartotta ülését a tizenkét tagu honvéd- és szabadságmélek létesítésére alakult bizottság. Az ülésen jelen voltak: Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő, Lengyel Imre, Hegedűs Pál dr., Váczy János és Szabó József bizottsági tagok. A jegyzőkönyvet Hamar László vezette.

A tárgysorozat első pontja Tóth András szoborművész jelentése volt. A mester Komlóssy Arthur bizottsági elnökhöz intézett beadványában bejelenti, hogy a szobor érezbeöntés végett már Hirmann Ferenc műintézetében van Budapesten.

A bizottság tudomásul vette a mester jelentését, de határozottan kifejezte azt az óhaját, hogy a szobornak július 20-ig mindenestre készen kell lenni, hogy az ünnepélyes leleplezés augusztus 2-án, a debreczeni csata évfordulóján, megtartható legyen.

A szobor talapzatára alkalmazandó tábla feliratának megszerkesztése volt a tárgysorozat következő pontja. A bizottság megállapodott abban, hogy a talapzatra a következő felírás alkalmaztatik:

„A szabadság dicső eszméjének! — Debreczen sz. kir. város közönsége.

Az ülésen megállapodás történt arról is, hogy a leleplezési ünnepre a szobor történetét tárgyaló emlékfüzetet ad ki s az ünnepélyt egybeköti a honvéd sirok szokásos kegyeletos fölkeresésével.

A leleplezési ünnep nem országos, hanem csak helyi jellegű lesz és programjának vázlatát a szoborbizottság a következőkben állapította meg:

Augusztus 2-án délelőtt tíz óraker gyülekezés a szabadságszobor előtt. Részt vesznek az ünnepélyen a városi hatóság, egyletek, körök zászlai alatt, műsor:

1. Dalárda éneke; 2. Megnyitó beszéd; 3. Ünnepi óda; 4. A szobor ünnepélyes átadása Debreczen város közönségének; 5. Leleplezés; 6. A koszoruk letétele; 7. Dalárda éneke. Délután kivonulás a honvédsirokhoz, este bankett.

A szoborbizottság különben az ünnepély részleteinek megbeszélését legközelebbi ülésén fogja érdemlegesen tárgyalni.

Halasztás az adófizetőknek.

Az elkésett bevallási iverk.

Debreczen adófizető polgárai is abban az általános betegségben szenvednek, hogy nem nagy készséggel fizetik adójukat. Emiatt sok-sok kellemetlenség éri nemcsak az adófizetőket, hanem az adózás ügyében illetékes fórumokat is.

A múlt évben is sokan elkéstek azon teherbevallási iverkek, melyeket az általános jövedelmi pótdadó kivetésénél elsősorban kell figyelembe venni. Ha az ilyen iverket a kitűzött határidő után nyújtják be az adózó polgárok, akkor elfogadható igazolás mellett kérvényben kell kérniök a mulasztásuktól való eltekintést.

Hát sok, igen sok kérvényező akadt az idén, kik igazolás nélkül kértek halasztást adóiveik benyújtására. Faust Elek kir. pénzügyigazgató, kutatván a tömeges késedelem okait, azon szomorú tapasztalatokra jutott, hogy a legtöbb kérvényező szorult anyagi viszonyai miatt folyamodott a halasztásért. Ezért a debreczeni adózó polgárok érdekében sürgős felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez. A pénzügyigazgató ugyanis felhatalmazást kért arra nézve, hogy most a nyomott közgazdasági viszonyokra való tekintettel figyelembe vehesse az elkésett igazolási és egyáltalán nem indokolt kérvényeket is.

A pénzügyigazgató felterjesztésében foglalt kérvénynek meg is lett a kívánt eredménye. Lukács pénzügyminiszter engedett a kérésnek s felhatalmazta a pénzügyigazgatót, hogy saját hatáskörében, a méltányossági tekintetek határain belül intézkedjék a tenti késedelmes ügyekben. Vagyis: halasztást enged az adófizetésre.

Faust pénzügyigazgató e tényével újabb bizonyosságát adta annak, hogy minden szigorúsága mellett is, híven védelmezi a debreczeni adózó polgárok érdekeit.

Letartóztatott szökevény.

A gavallér váltói.

A bünös könnyelműség, a könnyűvérűség és a mindenáron urhatnámsági vágy már igen sok — jobb sorsra érdemes — embert juttatott a törvény kezére.

Az ilyen szerencsétlen alakok közé tartozik Schwarz Miksa is, ki annak idején kereskedelmi akadémiát végzett s katonai szolgálatának Nagyváradon tett eleget, mint egy éves önkéntes.

Tisztességes, becsületes szülék gyermeke volt Almosdon és gondos nevelésben részesült, de nyugtalan vére belesodorta a bünbe. Több csalást követett el Nagyváradon, azután szorult helyzetben váltóhamisításra vetemedett. Bünös manipulációja azonban kiderült és a nagyvárad kir. törvényszék család és okirathamisítás vétsége miatt három évi fogházra ítélte.

A gavallér Schwarz nem igen kívánkozhatott a börtön levegőjének élvez-

zésére, mert az ítélet kihirdetése után megugrott Nagyváradról és Debreczenben huzódott meg, hol már előbb könyvelő volt egyik előkelő cégnél.

Hónapok óta tartózkodott itt az elítélt s nagy urilábon élt.

Akadtak persze jóbarátok, kik elítéltetéséről mit sem tudva, szívesen barátokztak vele, mert elég jó modora van.

Tegnap a Nagyerdő felé sétált Schwarz egyik jó barátjával, mikor egy nagyvárad leány figyelmeztette Bereczky rendőrfogalmazót, hogy a nagyvárad ügyészség körözteti az ipsét. Bereczky rögtön utána ment a mítsem gyanító gavallérnak, aki halálsápadt lett, midőn megtudta, hogy miről van szó.

Egy rendőr nyomban felkísérte a bünügyi osztályhoz, hol Bereczky Lajos rendőrfogalmazó a körözési naplóban csakugyan reátalált Schwarz személyleírására.

Ennek alapján letartóztatottnak jelentette ki s délután három óraker átkísérték az ügyészség börtönébe, honnan holnap a nagyvárad ügyészséghez kísérik át a rossz utra tévedt fiatal embert

* Személyi hírek. Kiss Áron püspök Balogh Ferenc egyházkerületi tanácsbíróval együtt tegnap délben Budapestre utazott. A püspök részvesz az ev. ref. énekügyi országos bizottság ma ülésén, s a hétfőn kezdődő konventi gyűléseken.

* A hivatalos órák. Ily című tegnap előtti cikkünkre vonatkozólag, illetékes helyről felkérteünk annak közlésére, hogy Simonffy Imre kir. tan. polgármester, méltányolva a közönség köréből jött panaszokat, már régebben a legmesszebbmenőleg intézkedett, hogy a városi tisztviselők pontosan betartsák a hivatalos órákat. Midőn teljes előismeréssel veszszük tudomásul a polgármesternek erre vonatkozó intézkedését, egyben megjegyzzük, hogy említett cikkünk megírásában csakis a közérdek vezette tollunkat és sem magát a polgármestert, sem pedig másvalakit személyében megtámadni nem volt szándékunkban. Egyébként pedig ezuttal is jelezni kívánjuk, hogy a közérdek szempontjából, bármely kérdésben, ezután is elmondjuk véleményünket és semmi körülmények között sem fogunk elzárkózni a jogos kritika gyakorlása elől.

* A város folyószámla kölcsöne. Megemlékeztünk már több ízben arról, hogy Debreczen város 320 ezer koronás folyószámla kölcsönére vonatkozólag, mint legjutányosabbat — a „Jelzalog Hitelbank” négy százalékos ajánlatát fogadta el. A folyószámla kölcsön ügyében a városi tanács immár véglegesen döntött — megbízván Simonffy Imre kir. tan. polgármestert és Komlóssy Arthur főjegyzőt a közjegyzőileg hitelesített okmányok aláírásával s a folyósított kölcsön fölvetelével. Ugyanitt említjük meg azt is, hogy a tanács egyik helyi bank elkésett ajánlatát már azért sem vehette figyelembe, mert a Jelzalogbank ajánlatát már a múlt hét folyamán elfogadta.

* Horánszky özvegye a ker. és iparkamarához. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az első testületek között volt, melyek a tragikusan elhunyt Horánszky miniszter özvegyét részvétírateikkal felkeresték. A debreczeni kamara részvétíratát egész terjedelmében közöltük annak idején. Az óriási csapással sújtott özvegy hálás szívvvel fogadta a ka-

mara részvételével s arra rövid pár nap alatt már válaszolt is. Az elhunyt miniszter özvegyének köszönő levele, mely tegnap érkezett a kamarához, szószerint a következő:

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

Szeretett férjem elhunyt alkalmából kifejezett meleg részvétüket hála szívvel fogadva kérem, hogy forró köszönetemet a vezetése alatt álló kereskedelmi és iparkamara t. tagjainak tudomására juttatni sziveskedjék.

Budapest, 1902. ápr. 23-án.

Özv. Horánszky Nándorné.

* **Düledező postapalota.** Ezzel a címmel egy fővárosi lap *debreczeni* hírforrás nyomán ugyancsak elsiratja az új vasuti postapalotát, mely szerint összeomlással fenyeget. Ezzel a szenzációs kacsával szemben, a helyszínen szerzett értesülésünk szerint határozottan kijelenthetjük, hogy a rémmeséből mindössze annyi felel meg a valóságnak, hogy az új postaépület *menyezetének korhadt fagerendáit kénytelen az igazgatóság már a közel jövőben vasgerendákkal helyettesíteni.*

* **Egy debreczeni segédlelkész meghívása.** Kovács Zsigmond segédlelkész, kit az aligmúlt egyháztanácsi ülés Némethy Lajos helyettes utódául nevezett ki, most újabb kitüntetés érte. A szilágymegyei Pele község ugyanis, mely lelkészi javadalmazás tekintetében is a jobb paróchiák közé tartozik, meghívta őt rendes lelképásztorának. A meghívást egyhanguan aláírták a pelei ev. ref. egyház összes vezetői. Mint értesülünk, Kovács Zsigmond valószínűleg elfogadja a megtisztelő meghívást.

* **Hamisított ugorkák.** Ilyen esetet sem pipált még a vén Európa! „Hallottunk kovászból gyártott tejfelt és ittunk bor-nak keresztelt savót, de hamisított ugorkáról eleddig még nem hallottunk. De megtörtént dologgal állván szemben, regisztrálnunk kell az esetet. — Tegnap ugyanis egy jóképű vidéki asszony beállított egy porcellán kereskedésbe, hol pompás, zöldszínű ugorkákat látott a kirakatban. Megkívánta a kánikulai eseméget és eleve is elgondolkozva, hogy otthon milyen pompás ugorka salátát készít, becsomagoltatott magának öt darabot. Otthon keserves csalódás érte a jó asszonyt. Mikor egyiket fel akarta aprózni, csak akkor vette észre, hogy mind az öt ugorka *üvegből* van. Nagy haragjában törvény elé vitte a dolgot, de keresetével elutasították, mert bebizonyult, hogy az illető kereskedésben *disztárgy* gyanánt árusítják az üvegből készült zöld ugorkákat.

* **A püspök nejét megoperálták.** Alig hinné el Debreczenben valaki, hogy Kiss Áron püspök egészséges, életerős feleségét komoly veszedelem fenyegette. Valami belső betegsége volt ősz püspökünk szeretett feleségének s e miatt műtétnek kellett magát alávetni. Az operációt Dollinger egyetemi tanár hajtotta végre rajta tegnapelőtt és a műtét a legszerencsésebb eredménnyel járt. A püspök előtt környezete mindmáig, a szerencsés kimenetelig, titkolta a dolgot. Kiss Áron most hivatali elfoglaltságán kívül felesége

meglátogatása végett utazott fel Budapestre. Innen valószínűleg már minden veszedelmen túl levő feleségével együtt tér haza a jövő hét végén.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház április hó 27-én, vasárnap délelőtt tíz órakor presbyteri gyűlést tart az egyház tanástermében. A gyűlésnek fontosabb tárgyai lesznek: temető-ügy rendezése ügyében egy bizottsági tag választása. Tóth Károly elhunyt tanító helyettesítése s több tanítói ügyeket érdeklő tárgyak feletti határozatok.

* **Tréfa a kötéllel.** A rendőrség száraz jelentése szerint Székely Ilona, az „Erzsébet” kávéház pénztárosnője tegnap este öngyilkossági kísérletből folakasztotta magát, de Balog Eszter kávéleány idejekorán észrevette és megmentette az életnek. Ennek a rövid rendőri hírek előzményei a következők: Székely Ilona három évvel ezelőtt került Debreczenbe — kardalosnőnek. Rövid ideig élt a festett világban, csakhamar a bűn útjára tért s egy iparossal kezdett szerelmi viszonyt. Majd kávéházi pénztárosnőnek szegődött be az „Erzsébet” kávéházba, ahol azonban pályatársnője, Horváth Julia elhalásztta előle a régi szeretőt. Ez keserítette el annyira a szép szőke leányt, hogy tréfát kezdett a kötéllel és öngyilkos akart lenni. Szilágysomlyón lakó szüleit táviratilag értesítették a csütörtököt mondott pénteki kalandról.

* **Külföldi dohány és szivar rendelése.** Az eddigi gyakorlat szerint a 75 kilogrammot meg nem haladó mennyiségben, saját használatra rendelt külföldi dohány és szivargyártmányokra vonatkozó bevételi engedélyt az illető fél írásbeli kérvénye alapján végzésileg adta ki a pénzügyigazgatóság. Miután ez eljárás hosszadalmas volta miatt az illetők a küldeménynek csak napok múlva jutottak birtokába, a pénzügyigazgató a felek érdekeire való tekintettel ezentul az engedélyt rövid úton a vámokmányon adja meg. A két korona bélyeggel ellátandó vámokmány a beadványt fogja helyettesíteni, melyet a rendelő a szükséges záradékkal ellátva aláírni köteles.

* **Elhunyt matróna.** Tegnap éjjel örök álmra hajtotta fejét Debreczen egyik legidősebb uriaszonya, Hartstein Kálmánné. A megboldult, ki ritka szép kort, 86 évet élt, legidősebb tagja volt a köztisztelőben álló Popper, Berger, Balkányi és Lukács családoknak. Az elhunyt matrónának számos unokája, több dédunokája, sőt szép unokája is volt. Halálát igen kiterjedt rokonság gyászolja. Özv. Hartstein Kálmánné haláláról a gyászoló családon kívül külön gyászjelentést ad ki az izr. nőegylet is, melynek a megboldogult tiszteletbeli elnöke volt. Temetése vasárnap délelőtt tíz órakor lesz.

* **A kutyák barátja.** Krausz Kálmán kereskedőt az Országos Allatvédő-Egyesület nyugodt lélekkel megválaszthatná tiszteletbeli tagjának. A jóindulatu kereskedő szíve megesett a sinter által elfogdosott s kalitkába zárt kutyák szomorú sorsán és felháborodásának olyan szavakban adott kifejezést, mely a sinteri büszkeséget mélyen sértette. A sinter sem maradt adós a viszonzással,

mely miatt úgy összeperlekedtek, hogy az ott posztoló két rendőrnek kellett közbelépni, nehogy kárt tegyenek testi épségükben. Az érdemes sinter különben jelentést tett Krausz ellen a rendőrségnél.

* **Tanácsi döntés a pemetefüzcukorka ügyben.** Nagy port vert föl annak idején Debreczenbe a Borsy-féle pemetefüzcukorkák ügye, melynek ministeri engedély nélkül való forgalombahozásáért a rendőrség — mint elsőfoku iparhatóság szigorúan ítélkezett. Közegészségügyi szempontból és kifogásolván a pemetefüzcukorkát Borsy Lajos czukrászt, mint forgalombahozót és Burger Péter drt., mint készítőjét egyenkint 100—100 koronára, vagy 5—5 napi elzárásra és 50 korona pénzbírságra, Jósza Vinczét a „Jósza és Jóna” czég tulajdonosát ugyanez ügyből kifolyólag 3 napi elzárásra, vagy ötven koronára és 25 korona pénzbírságra ítélte. A megfellebezett pemetefüzcukorka mint másodfoku hatóság, most a tanács döntött és pedig olyképp, hogy Burger Péter drt. és Jósza Vinczét fölmentve — egyedül Borsy Lajost büntette meg az ipariskolai alap javára fizetendő 40 korona pénzbírságra. Az ítélet kimondja azt is, hogy az elkobzott czukorkák visszaadandók s a marasztalás indokolása: hogy Borsy Lajos ipari kihágást követett el akkor, mikor pemetefüzcukor dobozaira beföttel nyert érdemeit rányomatta. Szóval a végén nemis a pemetefü, de a befött lett az oka minden kellemetlenségnek.

* **Izraelita istentiszteletek.** A Deák Ferenc-utcai izraelita templomban a f. hó 28. és 29-ére eső husvétünnepnapokon következő időpontban tartatnak az istentiszteletek: Vasárnap este fél 7 órakor, hétfőn és kedden délelőtt négy órakor. Kedden reggel „Mazkir”-ral egybekötött „Itaskomala” fél 7 órakor; a főmazkir pedig délelőtt tíz órakor.

* **Templommegnyitás.** A javítás miatt pár héten zárva tartott Kistemplom e hó 27-étől kezdve ismét megnyitattik és az istentiszteletek rendszeren megtartatnak benne. E körülményről e helyen is értesíti a híveket az ev. ref. lelkészi hivatal.

* **Csavargó koldusnő.** Tiltja ugyan a szabályrendelet a koldulást, de Tóth Sára csavargó koldusnő vagy nem tudja a tilalmat vagy nem akarja tudni. Már többször került a rendőrség elé tiltott koldulás miatt, de azért csak koldulgatt tovább. Tegnap ismét bekísérték a rendőrséghez, mert egyik utcán siralmas arezulattal koldulgatta össze a filléreket. A rendőrség gondoskodik róla, hogy egyideig ne zaklassa a járókelőket.

* **Romlott vér.** A prostitució terjedésének szomorú jele, hogy az a rendőrség legéberebb figyelme daczára is rohamosan terjed és szedi áldozatait a jövő nemzedéke közül. — Nagyon kívánatos, hogy a bűntanyákra kettőzött figyelmet fordítson a rendőrség, mert innnen árad ki a kór. Szigorú büntetést az ilyen tanyák fentartóira s mindjárt csirájában lesz megölve a kóros állapot, mely ma — sajnos — városunkban is meglehetősen el van terjedve.

* **Záloglevelek kisorsolása.** A „Debreczeni Első Takarékpénztár” négy és félszázalékos zálogleveleinek VI. terv-

szerű kisorsolását ma délután három órakor intézeti üléstermében nyilvánosan tartja meg.

x Katonazene a Dréher sörcsarnokban vasárnap este.

x Örvedetes jelenség, hogy reklám mal silányarut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökeres magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia mód szerint készített kitűnő **Pármai ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrfinomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolc*on Főraktár: **Debreczenben Kálnai** Lipót urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom fés másodszó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

x A 39-ik gyalogezred zenekara vasárnap este a *Dréher* sörcsarnokban hangversenyt rendez szabad bemenettel. *Korona* sör a la Pilseni folyton frissen csapolt. *Csángó vetrecze*, *Matróz hus*, és sok különlegességek állanak rendelkezésre.

x Ha pénzre szüksége van! tessék egész bizalommal fordulni *Rácz* Béla bank bizirodájához. — *Személyhitel* s *betáblázandó kölcsönök*re, valamint egyéb ügyekre vonatkozólag bárkinek ingyen és készséggel ad tanácsot s felvilágosítást.

Mint hogy *Takarék*pénztárnál *könyvelői* minőségben 7 éven át működött; nagygyakorlattal bir az általa felvett kölcsönügyeknek, legelőnyösebb feltételek mellett biztos elintézésére. — Tudatja továbbá a n. é. közönséggel, hogy ezideig legelőnyösebb pénz: *Földbirtokra* 4 %, *Bérlőházakra* 4½ % — 5 %. *Zálog*-levelek ez évszakban értékesíthetők legjobban. — *Tisztelet-díja* csakis a *kölcsön kieszközlése* után *fizetendő!*

*Tőke*pénzes *urak* b. címét kéri! Irodája: *Debreczen*, *Hunyadi* u. 19. (volt *Kisvárad*, *vasut* utca) az épület közepes részében.

SPORT.

A debreczeni lóversenyek.

Az első nap programja.

Hetek óta élénk érdeklődés nyilvánul városzerte s különösen sport körökben a két napig tartó debreczeni lóverseny iránt, a mely ma, szombaton délután három órakor veszi kezdetét. A lázas érdeklődésből ítélve, szinte bizonyosra vesszük, hogy *Debreczen* város előkelő társadalmának színe-java ad ma egymásnak találkozást künn a gyepen. Mint az alanti programból is látható, érdekes jutalmakban nem lesz hiány s így előre látható, hogy az idei futtatások ugy anyagi, mint erkölcsi szempontból a legjobb eredménnyel fognak lezajlani.

Különös érdekessége egyébként a mostani lóversenyeknek *Gerara* angol

tábornok, a ki a magyar lótenyésztési viszonyokat tanulmányozni jött Magyarországra s így *Debreczen*be is. Az érdekes vendég itt tartózkodásáról lapunk más helyén számolunk be részletesen.

A mai nap programja a következő:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság kb. 1600 méter.

1. Folberth J. fhdn. 3é. stp. k. *Móki.*
2. Ugyanaz 3é. p. k. *Aranybaba.*
3. Geist Gáspár 3é. p. k. *Hajas.*
4. Ugyanaz 3é. p. k. *Szerencse.*
5. Horthy Sz. 4é. p. k. *Margarin.*
6. Jóny F. száz. 3é. sg. m. *Sarkas.*
7. Liphay Béla 3é. sg. k. *Hátha fv.*
8. Merveldt M. sz. 4é. sg. k. *Illaberek.*
9. Miklós A. sz. 4é. stp. h. *Revenant.*
10. Gr. Orssich P. fhdn. 3é. p. k. *Hü.*
11. Ugyanaz 3é. p. h. *Boba.*
12. Pick F. 4é. sg. k. *Bézigue.*
13. Heintschl F. fhdn. 3é. p. m. *Tosti.*
14. Világhy Gy. 3é. p. k. *Piczi.*

II. Debreczen szab. kir. város díja. 100 drh es. és kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság kb. 2000 méter.

1. Dobó I. 5é. p. k. *Banya.*
2. Geist G. 4é. sg. k. *Vicza.*
3. Ugyanaz 4é. p. k. *Virics.*
4. Guzman M. fh. id. p. k. *Mignon II.*
5. Hoffmann L. őrn. 6é. sg. h. *Szeles.*
6. Klein Gy. 6é. sg. k. *Gerle III.*
7. Liphay B. 3é. sg. k. *Hátha.*
8. Merveldt M. sz. 4é. stp. h. *Pretoria.*
9. Ugyanaz 4é. p. h. *William.*
10. Nagy A. száz. 4é. sg. h. *Honi.*
11. Ugyanaz 5é. p. h. *Bojtár.*
12. Pejacsevics A. 3é. stp. h. *Tanbtyár.*
13. Ruthart J. 4é. stp. k. *Olga.*

III. Hortobágyi díj. 1500 korona a győztesnek. Adja a földművelésügyi m. kir. Miniszter. 200 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság kb. 1600 méter.

1. Dobó István 5é. p. m. *Malachit.*
2. Edlinger O. hdn. 4é. sg. k. *Gracilis.*
3. Folberth J. fhd. 3é. stp. k. *Móki.*
4. Ugyanaz 3é. p. k. *Aranybaba.*
5. Geist G. 3é. p. m. *Detre.*
6. Ugyanaz 3é. p. m. *Menykö.*
7. Jóny F. száz. 3é. p. k. *Fakati.*
8. Liphay B. 3é. f. k. *Vielliebchen.*
9. Gr. Orssich P. fh. 3é. p. h. *Cunctator*
10. Pejacsevics A. 3é. pk. *Naughy Girl.*
11. Pick F. 4é. sg. k. *Bézigue.*
12. Heintschl F. fh. 3é. p. m. *Tosti.*
13. Világhy Gy. 3é. p. m. *Cserhát.*

IV. Eladóverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti-díj. Távolság kb. 2000 méter.

1. Edlinger O. hdn. 5é. p. h. *Vagyon.*
2. Ugyanaz 4é. sg. k. *Gracilis.*
3. Geist Gáspár 3é. sg. h. *Mafia.*
4. Ugyanaz 6é. p. k. *Részes.*
5. Horthy Jenő 3é. p. k. *Arvalány.*
6. Jóny F. száz. 3é. sg. k. *Divonne.*
7. Br. Kemény E. fhdn. id. p. m. *Szivós.*
8. Liptay B. 3é. f. k. *Vielliebchen.*
9. Ugyanaz 5é. stp. k. *Diving Bell.*
10. Merveldt M. sz. 5é. sg. k. *Glückskind.*
11. Miklós A. sz. 4é. stp. h. *Revenant*
12. Orssich P. fh. 3é. p. h. *Cunctator*
13. Pejacsevich A. 3é. stp. k. *Felicitas.*
14. Világhy Gy. 3é. sg. k. *Pipók.*

V. Hadseregi gátverseny. 1000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadik lónak. Egyleti-díj. Távolság kb. 2400 méter.

1. Edlinger O. hdn. 5é. p. h. *Vagyon.*
2. Folbert J. fn. 4é. p. k. *Saffi.*

3. Ugyanaz 6é. p. m. *Ladro.*
4. Hoffmann L. őrn. 4é. sg. m. *Buff.*
5. Keglevich Gy. hn. 4é. p. k. *Csupor.*
6. Kreisler F. fh. 4é. p. m. *Basrelief.*
7. Merveldt M. sz. 4é. p. m. *Remete F.*
8. Nagy A. száz. 4é. sg. h. *Honi.*
9. Ugyanaz 5é. p. h. *Bojtár.*
10. Orssich P. fh. 4é. p. h. *Esztelen.*
11. Gr. Skal K. hn. 6é. stp. k. *Jessy*
12. Ugyanaz 4é. p. m. *Joconde.*
13. Starhemberg V. sz. 5é. sg. h. *Jugurtha.*
14. Gr. Waldeck F. hn. 6é. p. k. *Lili.*

VI. Eladók akadályversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti-díj. Távolság kb. 3200 méter.

1. Botka A. fh. id. sg. h. *Nectar.*
2. Edlinger O. hn. 5é. p. h. *Vagyon.*
3. Folberth J. fh. 6é. p. m. *Ladro.*
4. Geist G. 6é. p. k. *Részes.*
5. Ugyanaz 4é. sg. k. *Rozmaring.*
6. Hoffmann L. őrn. 6é. sg. h. *Szeles.*
7. Jóny F. száz. 5é. sg. h. *Gazd' uram.*
8. Liptay B. 6é. stp. h. *Lázsiás.*
9. Merveldt M. sz. id. p. h. *Terztyár.*
10. Orssich P. fh. 4é. p. k. *Előre II.*
11. Pejacsevich A. 4é. f. m. *Néha-Néha.*
12. Br. Skal K. hn. 5é. stp. k. *Isa.*

Tájékoztató a lóversenyre.

A most szombaton és vasárnap tartandó itteni lóversenyekre vonatkozólag a következő tudnivalókat közöljük: a totalisateur vezetését a versenyek mindkét napján *Pallaghy Béla* ur teljesíti. Ezen versenyek alatt a totalisateur 5 koronás és 10 koronás pénztárakkal fog a gyepen felállított helyiségben működni. A gyepen (tehát a nyergelő istállóhoz is) csak egyleti jelvényekkel vagy tribüne előtti térre szóló belépti jeggyel lehet menni, de azért a sikverseny pályán való közlekedésre a tribüne előtti térre szóló jeggyel bírók feljogosítva nincsenek. A totalisateur bódéhoz a gyepről egyenesen, míg a páholy és zártzék helyekről a tribüne épületétől megkerülve lehet jutni. Helyárak a falragaszokon és versenyszorozatban részletesen vannak hirdetve. Kellemetlenségek elkerülése végett felkérjük a versenyeken résztvevő közönséget, hogy belépti jegyét láthatólag viselni sziveskedjék! A versenyek kezdete mindenkor délután, pontosan 2 órakor. Hideg ételekről és hűtőkről a „Bika” szálloda előnyösen ismert vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vas-pálya gőzmozdonyu vonatai (a hatvan-utcai vonalon) a versenyek alatt a „Bika” szállodától a lóvásártérig déli 1 órától folytonosan közlekednek. A pályatért környező árkon keresztül törni; ültetvényeket rongálni és a gyepet gázolni büntetést terha alatt tilos.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (A rablók. — A kegyelemkenyér.)

Tegnap este megismételte a társulat a két ujdonságot. *Faragó*, *Odry*, *Bartha*, *Tóth* Ilonka és *Groó* Valéria ezuttal is elismerésre méltók. — A színház félig telt meg.

— (A virágcsata.) Uj betanítással ma este *Verő* kedves operettje, „A virágcsata” kerül színre. — A főbb szerepekben *Komlóssy* Emma, *Tarnay*, *Faragó* és *Nagy* Gyulával. Holnap délután „Egy görbe nap”, este „Katalin”.

TÁVIRATOK.

Affér a magyar nyelv miatt.

Zágráb, április 25. (*Saját tudósítónktól.*) A zágrábi Bauer-féle kávéházban az éjjel néhány honvédtiszt magyarul társalgott. A másik asztalnál mulatozó horvát egyetemi hallgatók ezért sértő és goromba kifejezéseket kiáltottak feléjük. A tisztek ekkor kérdőre vonták a nemzetiségükkel tüntető diákokat. A szóváltásból affér keletkezett, a tisztek kardot rántottak. Egy *Lenovics* nevű diák *sulyosan megsebesült.* A vizsgálat megindult.

A bur békeakció.

London, április 25. (*Saját tudósítónktól.*) A natáliai miniszterelnök tudomására adta a törvényhozó gyűlésnek, hogy a britt kormány kikérte a natáli kormány véleményét a legujabb béketárgyalásokról.

Nagy hőség Amerikában.

New-York, április 24. Az Egyesült-Államok nyugoti részén iszonyatos hőség uralkodik, a mely máris nagy kárt tett veteményekben, de emberéletben is. New-Yorkban tegnap 100 fok Fahrenheitot mutatott a higanyoszlop az árnyékban. Celsiusra átszámítva, ez 37 fok meleget jelent.

Kivándorlásra csábító korcsmáros.

Igló, április 25. (*Saját tudósítónktól.*) Bubna J. merényi korcsmáros Merény és környékének lakosságát Amerikába való kivándorlásra csábította és közbenjárásával, amint az az iglói fűszolgabíró-ságnál tegnap lefolyt tárgyaláson bizonyult, a kivándorlást előmozdította, miért is 400 korona pénzbüntetésre és 4 heti fogságra ítélték.

A sziámi trónörökös Bécsben.

Bécs, április 25. (*Saját tudósítónktól.*) A sziámi trónörökös ma reggel Párisból ideérkezett. A pályaudvaron a ki-

rály, a főherczegek, a helytartó, a rendőrfőnök, a hadtestparancsnok, több tábornok és a sziámi követség tagjai fogadták. Ő felsége melegen üdvözölte a herceget. A kivonult díszszázad zenekara a sziámi himnust játszotta. A kíséret kölesönös bemutatása után a király a trónörökössel a közönség lelkes örömmilyváltásai között a Burgba hajtatott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A javithatlan.

A Feldmesser család esődügye soka foglalkoztatta a közvéleményt néhány héttel ezelőtt, mikor a debreczeni törvényszék ezt a szenzációs bűnpert letárgyalta.

Tegnap lopás vádjá miatt ültek a vádlottak padján *Feldmesser Lajos* és huga *Feldmesser Ilona.* *Feldmesser Lajos* rabruhában jelent meg a tárgyaláson; most ugyanis a pesti törvényszék foghatzából hozták ide, hol egy régebbi lopása miatt öt hónapra ítélték. Az 1900 január 8-án éjjel *Feldmesser Lajos* zsebkéssel feltörte Csegén a *Deutsch Lajos* üzletét és onnan 200 korona értékű fűszert ellopott. A esendőrok kivallatták *Feldmesser Ilonát* is, ki akkor így nyilatkozott bűnrészességéről:

— Testvéremmel együtt követtem el a lopásokat.

A tegnapi tárgyaláson azonban mitsem akart tudni a vallomásáról a fiatal leány. Bátyja pedig azzal védekezett, hogy egyenesen a *Deutsch Lajos* biztatására követte el a betöréses lopást. *Deutsch* ugyanis véletlen szerencsétlenségnek minősítette volna üzletének kirablását s ezért hitelezői kijátszására esődöt kérhetett volna maga ellen.

A kir. törvényszék tárgyalását *Drt Szeőke István* bíró a töle megszokott nyugodtsággal és szaktudással vezette. A sértett fél képviselője *Dr. Szöllös Dezső,* közvédő *Horváth István* alügyész védő *Wolf Károly* volt.

Dr. Szeőke elnök esti hat órakor

hirdette ki a kir. törvényszék ítéletét. Bűnösnek mondotta ki *Feldmesser Lajos* két rendbeli lopás büntetében s ezért öt *8 hónapi* börtönre ítélte, hat havi vizsgálati fogság beszámításával. *Feldmesser Ilonát* és a zsarolással vádolt *Feldmesser Gyulát* pedig felmentette az ellenük emelt vád alól.

§ **Elítelt tolvajnö.** *Kocsány* Istvánné, debreczeni lakos szomszédságban lakott *Birubann* Ernónéval, kit gondnokság alá helyeztek s e tisztet édesanyja, özv. *Lédig* Lajosné teljesítette. Még 1899-ben történt, hogy egy éjjelen *Kocsány Istvánné* a kedvező alkalmat kilesve, betört az ablakon át az egyedül levő *Birnbaumné* lakásába s onnan százkorona értékű ingóságot ellopott. E tettéért tegnap vonta felelősségre *Kocsány*né a debreczeni törvényszék *Oláh* Miklós törvényszéki bírónöklete alatt. A vádat *Udvarhelyi* Dezső képviselte, védőül *Kovács* József dr. jelent meg. A törvényszék *nyolczhónapi börtönre ítélte* a megtévelyedett asszonyt, ki az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Kiadó laptulajdonosok:

Dobschorb és Popovits.

Tavaszi és nyári idény

1902

Valódi brüni szövetek.

Egy szelvény 3.10 méter hosszú, teljes férfi-öltöny (kabát, nadrág és mellény) csak

frt. 2.75, 3.70, 4.80 jó	} valódi gyapju- szövet.
„ 6.— és 6.90 jobb	
„ 7.75 finom	
„ 8.65 finomabb	
„ 10.— legfinomabb	

Egy szelvény fekete salonöltönyhöz 10 frt., ugy felöltőszövet, turistalóden, legf. kamm-garn stb. küldetik szét gyári áron a szolid és megbízhatónak elismert posztógyári raktár által

Siegel-Imhof Brünnben

Minta ingyen és bérmentve. Mintaszerrinti szállításért biztosíték. Magánvevők, ha közvetlen rendelik fennti gyári-forrásnál, jelen-
tekenyen takarítanak.

A vásártéren Széchenyi-utca sarkán látható

a **norvégiai halászat** és az

O R I A S I C Z E T H A L

kiállítás.

(A czethal a világ legnagyobb emlős állata.)

21 méter hosszú, 360 centiméter magas, 355 métermázsa súlyu.

Kifogták 1900 augusztus 1-én a Spitzbergok és a medveszigetek között.

A fogásnál 75000 kilogram súlyu volt; a legnagyobb czethal melyet eddig fogtak

Küiön kiállításban

láthatók: 21 ragadozó és mélylátó praeperált hal, szerszámok a fogáshoz, úgy mint tenger szigonyok.

Magyarázatok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9-től, este 8 óráig.

Megnyilik szombaton ápril 26 és tart május 4-ig. Belépti-díj 40 fillér, gyermekek és katonák örmesterig 20 fillér. Iskolák és egyesületek kedvezményben részesülnek.

Kiváló tisztelettel
az igazgatóság.

LÓVERSENY.

Belépti jegyek a folyó hó 26-án, szombaton és 27-én, vasárnap Debreczenben tartandó lóversenyekre Szent-Királyi Tivadar ur műiparú kereskedésében (város-háza-épület) kaphatók. Az előjegyzett páholy és egyéb belépti-jegyek folyó hó 24-én (csütörtökön) esteli 7 óráig ugyanott ki-váltandók, mert a ki nem váltott jegyek azontúl másoknak adatnak el. Eladott jegyek többé vissza nem váltatnak. Ugyanott a tribüne rajza tájékozással szolgál.

Helyárak egy napra: Páholy (4 ülés-sel) az első vagy a második sorban 16 korona. Zártszék 2 korona. Ülőhely 1 korona. Allóhely 40 fillér. Lovasjegy (a pályakör belsejébe) 4 korona. Belépti jegy a tribüne előtti tere egy napra 6 korona, két napra 10 korona. Tribüne előtti tere szóló belépti jegy a tényleges szolgálatban levő katonatisztek, tisztihelyettesek és önkéntesek számára egy-egy versenynapra 4 korona. Versenysorozat (program) egy példány ára 20 fillér; ezek Szent-Királyi Tivadar ur kereskedésében, valamint a m. kir. főújszében lesznek kaphatók. Totalisateúrön való fogadások 5 és 10 koronás tételekkel, csakis a versenynapokon a gyepen eszközölhetők. Kellemtelenségek elkerülése végett figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönséget, hogy belépti jegyét láthatólag viselni sziveskedjék. — Bővebben a versenyekre vonatkozó hirdetésekben értesülhetni.

KÁVÉ

Fiuméből Fiuméből

5 kg. MANILLA 13 kor. 50 fill.

5 kg. NEW-CUBA 15 korona.

5 kg. CUBA-KÁVÉ 16 kor. 50 fill.

5 kg. SOERABAJA 16 kor. 50 fill.

Híressé vált **KÁVÉKEVERÉK**
kitűnő . . .

2 Soerabaja } Külön-külön
1 1/2 Modjokerto-Java }
1 1/2 Srabatros Mocca } csomagolva.

5 kg. 19 korona 16 fillér.

!!! Több nem létezik !!!

Elvámolva és bérmentve minden egyéb költség nélkül utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld a

**FIUMEI . . . . .
KÁVÉBEHOZATALI
. . . . . TÁRSASÁG**

FIUMÉBŐL: VIRAG JENŐ
POSTAFIÓK 77.

Mivel

az ékszerüzlet ápril végén bezáratik felkérgetnek néh.:

Szöllőssy György adósai

tartozásait e hó végéig okvetlenül rendezni.

Órák-, ékszerek-, ezüstneműek

a legolcsóbb áron árusítatnak el.

!! Üzlet helyiség változás miatt !!

Értesítjük a t. közönséget, hogy a raktáron levő férfi-, női- és gyermek cipők, kalapok, ingek, nyakkendők, legújabb divatu napernyők, blousok, miederek stb.

Május hó 1-ig

minden elfogadható áron

kiárusítatnak.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa

Piacz és Miklós-utca sarok.

Gallerok drbjá 10 kr.

= ELITE = FÉNYYIRDA

Piacz-utca 81. Bank-palotával szemben.

A legkényelmesebben berendezve!

Elsőrangú kivitel! Legolcsóbb árak! Legszebb képek! Legtartósabb képek!

Mindennemü felvételek — házonkívül is — eszközöltetnek.

Photo-Email-, Platin- és Pigment-képek.

▶▶▶ Életnagyságu Platin-kép 12 koronától. ▶▶▶

GYÁRI RAKTÁR fényképészeti cikkekből

Szak és Amateur fényképészek részére.

▶▶▶ Nagy választék fényképezőgépekből 5 koronától feljebb. ▶▶▶

Minden Amateur, ki egy gépet vesz, szakszerű oktatásban részesül, ingyen.

Fényképek kidolgozása elvállaltatik. Sötét kamra rendelkezésre áll a t. cz. Amateur urak részére.

A P R Ó H I R D E T É S E K

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KINEK
 Remeretségiján
 háztartásra
 nevelőre
 üzlettársra
 üzletvezetőre
 könyvelőre
 segédre
 ispánra
 vinczellérre
 kulesárnőre
 stb.-re
 van szüksége

adja fel hirdetését
 a
„SZABADSÁG”
 kiadóhivatalánál.

Nyaraló
 Simonyi ut 3 sz. alatt
 eladó, vagy bérebe adandó.
 Ertekezhetni lehet Tóth
 Gyula vaskereskedőnél.

Száraz, világos
 pinczeszoba kiadó. Vár
 uteza 12 sz.

Vaj,
 naponta friss
 kilója 1 frt. 20 kr-ért
 kapható
DEUTSCH LAJOS
 fűszer kereskedésében
 Piacz-u. 38.

Legalkalmasabjandék
 egy fényképező kamra-
 kellemes szórakozás és

hasznos időtöltés. Ingyen-
 oktatás és utasítás. Tes-
 sék árlapot kéri

Komáromi József fényké-
 pészett szaküzletéből Deb-
 reczen, Piacz 12.

Hol a jó és olcsó!

Fazekas Kálmánál
 Hatvan u. 4 sz. (Koszo-
 rus-ház), hol mindennemű
 földfestékek valamint pil-
 lanat alatt száradó szo-
 bapadló és butor lak-
 kok, firmisz, vékony és
 vastag asztalos enyv 38
 kr. kilója és minden e
 szakmába vágó cikkek
 olcsóbban mint bárhol a
 nagyérdemű közönség ren-
 delkezésére állanak.

10 év óta fennálló

havi és heti részletűze-
 temben a tavaszi áruk
 nagy választékban meg-
 érkeztek és áremelés
 nélkül árusítatnak Kohn
 Hermann Hatvan-u.

Martinkán

négy nyilas szőllő nagy
 pajtával együtt eladó
 Czím a kiadó hivatalban.

Hallatlan

olcsó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a ta-
 vaszi és nyári időnyre 3 méter

2 forint 75 kr-ért.

A vállalat készpénzfizetés mellett ösz-
 szevásárolja a posztgyárosoktól a visz-
 szamaradt árukat és így ily hallatlan
 olcsó árban bocsátja eladásra. Nincs te-
 hát semmi félrevezetés benne, hogy ily
 mesés olcsó árban kaphatók e ruhaszö-
 vetek, melyeknek minden darabja válo-
 gatott minőségű, divatos mintájú és
 megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett
 eszközölünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe
 véve a rendkívül olcsó árat, mintákat
 nem küldünk.

Vidéki megrendeléseknél a szín meg-
 jelölése elegendő.

Központi ruhaszövet-kivitelű vállalat
 Budapest, V., Ferencz József-tér.

483.902.

Másolat.

Egyek község elöljáróitól.

Hirdetmény.

Egyek község 5632 kat. hold
 570 □ ölet tevő vadász területén
 a vadászati jog az 1902-ik évi má-
 jus hó 15-től kezdődő 6. (hat) egy-
 másután következő évre, vagy is az
 1908 évi május hó 15-ig Egyek
 község házána az 1902. évi május
 hó 15-ik napján d. e. 9 órakor tar-
 tandó nyilvános árverésen a leg-
 többet ígérőnek haszonbérbe fog-
 adatni

Az erre vonatkozó árverési felté-
 telek Egyek község alólírott jegyző-
 jénél a hivatalos órák alatt megte-
 kinthetők.

Egyeken, 1902. évi ápril. 5-én.

Mikula György,
 bíró.

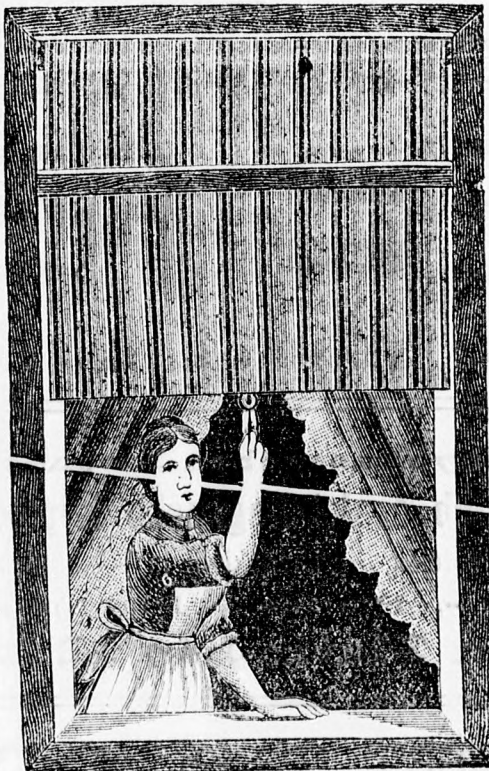
Devics Lajos,
 jegyző.

Órák-, ...
ékszerek-, ...
ezüstműek. . . . .

a lehető legolcsóbb áron,
 az ország legnagyobb
 többször kitüntetett
 óra és ékszerüzletében.

Debreczenben,
LÖFKOVICS ARTHURNÁL.

Főpiacz a főposta mellett
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Réglések a legjobb áron vétetnek.

Czölszerűsége, olcsósága és kényelmességénél
 fogva felülmúlhatatlan. A rudak önműködésé-
 által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint
 egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése
 vagy azok kiszakítása teljesen ki van zárva.
 A redőny tetszés szerinti magasságban megáll,
 mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a
 szövet tartósságára nézve igen előnyös.
 Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál
 alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása
 egyszerű és egy percnyi idő alatt eszkö-
 zölhető.

Vidéki megrendelések azonnal teljesíttetnek.
 Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

Debreczen. Kossuth-utca 25.

Legjobb szőlőkarók

10 koronától kezdve ezrenként
 kaphatók:

Balog Dávid telepén
 Debreczen. Miklós-utca végén.

TURUL PERMETEZŐ

a jelenkor legjobb peronospora
 permetezője javított alakban.
1902 Modell.

Fényesen kiállotta a próbát!

Teljesen szilárd, rézalkot-
 részekkel, egy perczalatt kive-
 hető szélkazánnal.

Könnyű, jó és biztos munka.

Kapható:

Kontsek Géza
 magkereskedésében
 Kossuth utca 7. sz.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok
 női divatszövetekben

Bluz selymekben,
 Tennis, chiné és
 De laine szövetekben,
 napernyőkben.

Szabó Lajos fiai
 cégénél,

Debreczen — Rózsater.